

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-323/22-L

Název	Základní škola, Česká Lípa, Pátova 406, příspěvková organizace
Sídlo	Pátova 406, 470 01 Česká Lípa
E-mail	zspatova@volny.cz
IČ	48 283 061
Identifikátor	600 074 901
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Jonáš
Zřizovatel	Město Česká Lípa
Místa inspekční činnosti	Pátova 406 a Havlíčkova 424, 470 01 Česká Lípa
Termín inspekční činnosti	7.–8. a 11. 4. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou podle příslušných školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola, Česká Lípa, Pátova 406, příspěvková organizace, (dále „škola“, „instituce“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 300 žáků, školní družiny s nejvyšším povoleným počtem žáků 77 žáků a školního klubu s nejvyšším povoleným počtem 50 žáků. K datu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 288 žáků, ve školní družině 76 žáků a ve školním klubu devět žáků. Škola eviduje 31 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami individuálně integrovanými v běžných třídách a čtyři žáky s odlišným mateřským jazykem.

Instituce se dlouhodobě zaměřuje na výuku informačních a komunikačních technologií a anglického jazyka, který je realizován od 1. ročníku. Od 7. ročníku je nabízena výuka ruského nebo německého jazyka a žáci mají možnost výběru ze čtyř volitelných předmětů.

Aktuální informace o činnosti školy a základní dokumenty jsou k dispozici na webových stránkách školy. O dění ve škole informuje také občasník „Pátoviny“, na jehož tvorbě se významnou měrou podílejí žáci školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve funkci od roku 2011, pro její výkon splňuje požadavky stanovené právními předpisy. Nastavená koncepce rozvoje školy v oblasti personálních, materiálních a finančních podmínek zohledňuje koncepční zájmy školy i zřizovatele a vytváří vhodné předpoklady pro naplňování školních vzdělávacích programů.

Nastavený způsob řízení je založený na otevřené komunikaci a osobní zodpovědnosti pedagogů. Je třeba se více zaměřit na oblast metodického vedení, dílčí nedostatky byly shledány v organizaci zájmového vzdělávání ve školním klubu. Metodická sdružení jsou zřízena na obou stupních vzdělávání. Jejich činnost je efektivní v oblastech plánování a organizace (např. výběr učebnic, organizace a příprava školních akcí, soutěží či tvorba časově tematických plánů), menší pozornost je věnována průběhu vzdělávání (např. zařazování aktivizujících metod vzdělávání, přijímání opatření ke zlepšení). Řízení a plynulému přenosu informací mezi jednotlivými aktéry vzdělávání účelně napomáhá školní elektronický informační systém. Vedení školy se podařilo v době distančního vzdělávání zajistit společnou výukovou platformu a metodickou i technickou podporu učitelům i žákům a minimalizovat tak problémy s přechodem na jiný způsob výuky.

Prostory školy jsou vyhovující, pro sportovní a pohybové aktivity využívá škola vlastní tělocvičnu a venkovní prostory i nedaleký atletický stadion. Rozvoj pracovních kompetencí podporují školní dílny, pozemek a keramická dílna. Odborná učebna pro realizaci žákovských experimentů či měření v rámci laboratorních prací v předmětech přírodovědného zaměření slouží zároveň jako kmenová třída. Všechna oddělení školní družiny a školního klubu disponují vlastními prostory. Vybavenost subjektu prezentační technikou včetně interaktivních tabulí vyhovuje současným požadavkům. Důsledné naplnění vize školy zaměřující se na informační a komunikační technologie je limitováno omezenou konektivitou.

Požadované odborné vzdělání splňují téměř všichni pedagogičtí pracovníci, jeden si doplňuje vzdělání studiem. Nově příchozím pedagogům je poskytována cílená a efektivní podpora uvádějícího a dalšího konzultujícího učitele, včetně technické podpory ze strany ředitele školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ve zvýšené míře účelně realizováno pro celou sborovnu, vychází z potřeb školy a je orientováno zejména na problematiku informačních a komunikačních technologií, méně již na implementaci aktivizujících metod a forem do výuky a na oblast formativního hodnocení.

Spolupráce se zákonnými zástupci a sociálními partnery je využívána pro zkvalitňování vzdělávání, předcházení školní neúspěšnosti žáků i pro realizaci doprovodných výukových aktivit.

Instituci se daří získávat prostředky i z jiných zdrojů provozováním doplňkové činnosti a z projektů (Šablony), což pozitivně ovlivňuje podmínky pro vzdělávání. Odpovídající pozornost je věnována problematice bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Zapojením do tří potravinových projektů pomáhá vedení školy rozšířit počet účastníků školního stravování a upevňovat pravidelné stravovací návyky žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka na prvním stupni probíhala v pozitivní pracovní atmosféře podporující učení, založené na vzájemné vstřícnosti a respektu a dodržování předem dohodnutých pravidel. Pedagogové projevovali zájem o žáky a jejich výchovu a vzdělávání, motivovali je k plnění úkolů povzbuzením a pochvalou i zařazováním aktivizujících prvků. Přínosné bylo působení asistentů pedagoga.

Žákům byly zřejmé stanovené vzdělávací cíle, které ve většině sledovaných hodin reagovaly na jejich znalosti a dovednosti. Učitelé kladli na žáky jasné a srozumitelné požadavky, poskytovali jim zpětnou vazbu využitelnou k dalšímu učení i dostatek času pro řešení úlohy či formulaci odpovědí.

Zvolené metody výuky a zadávané úkoly většinou podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Vyučující volili především frontální a skupinovou formu výuky. Jejich realizace nebyla vždy efektivní, v části hospitovaných hodin docházelo vzhledem k nevhodné organizaci činností k prodávám. Téměř všichni žáci byli zapojeni do výuky, až na výjimky jim však nebyla v průběhu výuky dána možnost vybírat z úloh odlišné kognitivní náročnosti. Byla zaznamenána částečná efektivní podpora žáků s nadáním či zájmem o daný předmět.

Žáci prokazovali odpovídající úroveň znalostí a dovedností, které aplikovali v reálné situaci, popř. při řešení úloh využívali poznatky z jiných předmětů. Dokázali se plynule a srozumitelně vyjadřovat, přesně formulovat případné dotazy v některých hodinách také úspěšně spolupracovat a vést diskusi s cílem řešit problém. Názornost výuky byla podpořena efektivním používáním učebních pomůcek, materiálů souvisejících s probíraným tématem i didaktickou technikou. Vyskytla se i práce s chybou, kterou učitelé efektivně využili jako součást učení, stejně jako vzniklé situace pro rozvoj postojů žáků. Nadstandardní úroveň měla hospitovaná výuka v nejnižších ročnících prvního stupně charakteristická vysokou aktivitou žáků, jejich samostatností a kreativitou při řešení problémových úkolů. Příkladně byla rozvíjena jazyková a matematická gramotnost žáků, spolu s badatelskou výukou i přírodovědná a informační gramotnost.

V části hodin na obou stupních vzdělávání chyběla závěrečná sumarizace učiva, převážně i vrstevnické hodnocení žáků. Žádoucí zhodnocení hodin žáky s ohledem na vlastní učení bylo zaznamenáno jen ojediněle.

Výuka na druhém stupni rozvíjela především znalosti a dovednosti žáků, ojediněle i jejich postoje. Vzdělávání bylo zpravidla dobře organizačně promyšlené, vyučující se snažili respektovat tempo žáků a vytvářet pozitivní třídní klima podporující učení. Ve výuce převažovala frontální forma práce. Využívání práce ve dvojici nebo skupinové práce

se vyskytlo jen ojediněle. Při předávání nových poznatků i při procvičování a opakování učiva byl využíván řízený rozhovor. Učitelé zadáváním úkolů a kladením vhodných otázek vytvářeli podněty pro aktivitu žáků. Pro formulování nových poznatků učitelé využívali předchozí znalosti žáků, samostatné vyvozování nových skutečností žáky se objevilo pouze ojediněle. Aktivizující formy učení zařazovali jen někteří vyučující. Samostatná práce žáků byla využita pro ověřování znalostí, dovedností a průběžnou kontrolu pochopení učiva, případně k poskytnutí zpětné vazby o kvalitě postupu a výsledků žáků. Prostor pro zlepšení nabízí dosud málo využívaná práce s chybou. Žáci byli vedeni k samostatné volbě vhodného postupu při řešení úkolu, jeho odůvodnění, obhájení svého rozhodnutí, případně přijetí názoru druhých. To vedlo k rozvoji sociálních, pracovních a rozhodovacích kompetencí.

V průběhu části hodin učitelé využívali motivační hodnocení tak, aby všichni žáci zažili úspěch. Nedílnou součástí některých vyučovacích hodin bylo hodnocení okamžitých výkonů během jednotlivých aktivit a poskytování potřebné zpětné vazby k výsledkům práce žáků. Použitý formativní charakter hodnocení měl pozitivní dopad na učení žáků. Cíle hodin byly většinou stanoveny pouze obsahově, nikoliv formou hodnotitelského výkonu. Žakovská sebereflexe se ve sledovaných hodinách objevila jen výjimečně, vzájemné hodnocení žáků nebylo realizováno.

V hodinách s využitím činnostního učení byli žáci aktivní, což podporovalo rozvoj kompetencí k učení. Naopak v hodinách, kde převažovala frontální výuka, byla vzhledem k pasivnímu přístupu žáků efektivita rozvoje dovedností nižší. Po většinu hodin plnili všichni žáci stejný typ úloh a zadání.

V jazykových hodinách byly vhodně uplatněny mezipředmětové vztahy, došlo na procvičování testů na přijímací řízení na střední školy včetně práce s chybou, stejně tak i čtení s porozuměním. Kvalitní mluvený projev podporoval rozvoj receptivních schopností žáků. Respektováno bylo individuální tempo s průběžnou zpětnou vazbou. Účelné je využívání čtenářské gramotnosti. Žáci byli vedeni k práci s informacemi a textem.

Efektivní a pro žáky přitažlivá byla výuka informačních technologií za použití dataprojekce, se správnou terminologií a poskytovala ucelené informace o dané problematice. Měla spád, střídala se cvičení s praktickým zaměřením a využitím robotiky s využitím mezipředmětových vztahů. Celkově podporovala vztah žáků k přemýšlení nad situacemi, jež vycházely z reálného prostředí.

Sledovaná výuka přírodovědných předmětů probíhala s tvorbou myšlenkové mapy za využití školní sdílené platformy. Výuka fyziky cílila na předání přesných informací a motivace žáků byla podporována střídáním činností: např. brainstorming, práce ve dvojicích i ve větších skupinách, výukové video atd. Navštívené hodiny matematiky se lišily u jednotlivých pedagogů svým pojetím i přístupem k žákům. Zaznamenáno bylo využití různých vzdělávacích metod. V části došlo k procvičení již dříve probraného učiva z mnoha různých oblastí.

Sledovaná výuka dějepisu vedla žáky k vyvozování historických souvislostí, včetně motivačního videa s následnou diskuzí. Ověřování znalostí probíhalo formou jednoduchých otevřených otázek. Učitel podněcoval žáky k účasti na diskuzi a oceňoval i sebemenší úspěch každého žáka, v hodině bylo zaznamenáno žakovské hodnocení vlastní práce.

Hospitovaná výuka tělesné výchovy se vyznačovala aktivním zapojením všech žáků, bylo využito pestré škály činností od zahřívacích aktivit přes nácvik technik a týmovou hru po žakovské hodnocení vlastního pokroku a práce spolužáků. Učitel poskytoval jednotlivým žákům individuální podporu s cílem zvýšit motivaci k činnostem, každému žákovi dával příležitost zažít úspěch.

Výuka hudební výchovy byla založena na prezentaci spojené s poslechem, bez aktivního zapojení žáků. K rozvoji dovedností v oblasti vlastní pěvecké aktivity nedochází.

Činnost školní družiny je na velmi dobré úrovni. Probíhá podle příslušného vzdělávacího programu, promyšleně rozpracovaného do ročních plánů, jejichž široká nabídka aktivit umožňuje naplňování nastavených kompetencí žáků. Při sledovaných činnostech byly úspěšně rozvíjeny pohybové aktivity žáků, podporována jejich sociální kompetence. Pro naplnění cílů zájmového vzdělávání vychovatelky účelně využívaly i spontánní činnosti, dostatek času byl věnován hrám, relaxaci i odpočinku. Školní družina nabízí různorodé aktivity žákům prvního stupně v rámci zájmových kroužků. Rozvoji specifických zájmů žáků by prospělo rozšíření nabídky zájmové činnosti i na druhý stupeň.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém k získávání informací o výsledcích vzdělávání si volí pedagogové individuálně, sjednocují je při hodnocení v pedagogické radě. Vzdělávací pokrok jednotlivých žáků většina učitelů sleduje a využívá pro efektivní řízení výuky. Učitelé žákům a jejich zákonným zástupcům průběžně poskytují zpětnou vazbu o dosažených vzdělávacích výsledcích v souladu s pravidly stanovenými ve školním řádu. V nižších ročnících prvního stupně je často využíváno motivačního hodnocení. Údaje o výsledcích vzdělávání škola sdílí se zákonnými zástupci prostřednictvím dálkově přístupného elektronického systému. Pro osobní setkání pořádá pravidelně třídní schůzky a nabízí konzultační hodiny.

K analýze a ke zhodnocení objektivitu vlastního systému hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola systematicky využívá externí nástroje. Klade důraz na vytipované problémové aspekty, kdy v rámci jednotlivých věkových kategorií dosahují v převážné většině výborných výsledků. Škola má účinně nastavenou strategii prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků, aktivně spolupracuje se zákonnými zástupci. Podíl žáků s vyznamenáním dosahuje dlouhodobě nadprůměrných výsledků, které se odrážejí i v přijímání na střední školy, včetně gymnázií. Škola sleduje úspěšnost svých žáků jednak při přijímání žáků na střední školy, ale i v průběhu jejich dalšího vzdělávání. Získané poznatky využívá pro svůj další rozvoj.

Tým školního poradenského pracoviště se průběžně a pravidelně schází, předává si informace o žácích, zkušenosti o nových poznatcích získaných při dalším vzdělávání a setkávání výchovných poradců a školních metodiků prevence a ve spolupráci s užším vedením školy koordinuje práci asistentek pedagoga. Spolupráce s pedagogy je efektivní pro včasné podchycení žáků ohrožených školním neúspěchem nebo výskytem rizikového chování. Výchovná poradkyně eviduje žáky s potřebou podpůrných opatření a spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Učitelé vypracovávají dle doporučení školských poradenských pracovišť individuální vzdělávací plány, jejich vyhodnocování reflektuje potřeby jednotlivých žáků a jejich změny. Zavádění podpůrných opatření a práce s individuálními potřebami žáků nejsou ale vždy patrné ve všech hodinách.

Škola má stanovené postupy řešení rizikových jevů včetně kyberšikany. Promyšlený systém preventivních aktivit a důsledné řešení problémových situací snižuje projevy rizikového chování žáků. Jedním z nástrojů zlepšení vztahů ve třídě jsou třídnické hodiny. Ve škole funguje „schránka důvěry“ a zároveň se pravidelně schází školní parlament, který má svou úlohu především ve zlepšování atmosféry školy. Pro usnadnění přechodu dětí z mateřské školy do základní školy probíhají setkání pro zákonné zástupce a děti s cílem seznámit děti s prostředím základní školy a přiblížit jim požadavky na žáky prvního ročníku. Pro zajištění a realizaci akcí s tematikou primární prevence škola spolupracuje s externími partnery (Městská policie Česká Lípa PČR Česká Lípa) a uskutečňuje přednášky

s protidrogovou problematikou. Mezi další aktivity patří týdenní ekologické programy, exkurze a pravidelné návštěvy dopravního hřiště.

Zájmové vzdělávání ve školní družině včetně zapojení žáků do nabízených zájmových kroužků školní družiny i různorodých mimoškolních aktivit má pozitivní vliv na dosahování jejich klíčových kompetencí. Patří k osvědčeným nástrojům prevence, smysluplného trávení volného času i celkové podpory rozvoje jejich osobnosti.

Závěry

Vývoj školy

- Efektivní využívání platformy MS Teams i v době mimo distanční výuku.
- Vydávání školního občasníku „Pátoviny“ s aktuálními informacemi o škole.

Silné stránky

- Efektivní využívání externího hodnocení výsledků vzdělávání žáků.
- Promyšlený systém preventivních aktivit a důsledné řešení problémových situací vedoucích k minimalizaci projevů rizikového chování žáků.
- Nadstandardní podpora komplexního rozvoje osobnosti žáků v rámci zájmového vzdělávání ve školní družině.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nesprávná organizace vzdělávání ve školním klubu.
- V základním vzdělávání nedůsledné uplatňování reflexe žáků, jejich sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení vzhledem ke stanoveným cílům.
- Nízká míra diferenciací zadávaných úkolů žákům základní školy vzhledem k jejich rozdílným znalostem a potřebám.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Podporovat práci žáků s různými informačními zdroji, zařazovat vhodné kognitivní úlohy, zařazovat práci s chybou, ve dvojicích, zařazovat prvky činnostního a kooperativního učení, aktivity odlišné kognitivní náročnosti pro nadané žáky, popř. se zájmem o učivo, ale i pro žáky ohrožené školním neúspěchem.
- V souladu s právními předpisy upravit organizaci ve školním klubu.
- V souladu s efektivním naplňováním vize dalšího rozvoje posílit konektivitu školy.
- Ve vzdělávání intenzivněji pracovat s reflexí žáků vzhledem ke stanoveným vzdělávacím cílům, k hodnocení jejich práce nebo práce spolužáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 7. 6. 2001
2. Změna zřizovací listiny čj. MUCL/175426/2009 ze dne 9. 10. 2009
3. Jmenování do funkce na vedoucí pracovní místo ředitele Základní školy, Česká Lípa, Pátova 406, příspěvková organizace s účinností od 1. 8. 2020, spis č. MUCL/71501/2011/OPOCR/JR
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení - údaje školy k datu inspekční činnosti
5. Hospitační záznamy vedené od školního roku 2020 ke dni inspekce
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
7. Zápisy z pedagogických rad vedených ve školním roce 2021/2022
8. Třídní knihy – v systému Bakaláři (vzorek)
9. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny a školního klubu, ve školním roce 2021/2022
10. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Školou k životu“, ze dne 28. 6. 2016
11. Školní vzdělávací program pro školní klub, platný ke dni inspekce
12. Školní vzdělávací program pro školní družinu, platný ke dni inspekce
13. Školní matrika vedená k termínu inspekce (vzorek)
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2021-2022, čj. ZŠP 311/2021
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2021/2022, ze dne 31. 8. 2021, čj. ZŠP 311/2021
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021, ze dne 14. října 2021
17. Koncepce rozvoje na období 2020-2025, bez datace
18. Rozvrhy vyučovacích hodin učitelů a tříd, školní rok 2021/2022
19. Složky výchovného poradenství a prevence rizikových jevů, platné k datu inspekce
20. Zápisy z jednání předsedů předmětových komisí, metodických sdružení vedené ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
21. Roční plán na školní rok 2021/2022, čj. ZŠP 309/2021
22. Souhrnná dokumentace zájmového vzdělávání vedená ve školním roce 2021/2022
23. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, vedená ve školním roce 2021/2022
24. Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek, vedená ve školním roce 2021/2022
25. Dokumentace ke zhodnocení školního stravování, vedená ve školním roce 2021/2022
26. Inspekční zpráva čj. ČŠIL-163/15-L, ze dne 10. 4. 2015
27. Webové stránky školy na adrese: <https://www.zspatova.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csic.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lenka Dlabolová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Dlabolová L., v. r.

Mgr. Romana Jůnová, školní inspektorka

Jůnová R, v. r.

Mgr. Jana Polanecká, školní inspektorka

Polanecká J, v. r.

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Čermáková J., v. r.

Liberec 28. 4. 2022

Datum a podpis ředitele školy řízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Petr Jonáš,
ředitel školy

Jonáš P., v. r.

Česká Lípa 26. 5. 2022